

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstrijske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Neredi v Pragi.

—r.— V Pragi se vrše zadnje čase poulični neredi, katere so v prvem pričetku provocirali nemški burši. Mi nismo prijatelji pretepev, in kakor smo tedaj, ko je okrajni glavar g. vitez Vesteneck s pomočjo nekaterih nemških tukajšnjih učiteljev v kazinskej kavarni prouzročil ponočni eksces, ostro sodbo izrekli nad olikanimi tistimi ekscedenti, tako moramo tudi sedaj grajati praške škandale, če tudi smo prepričani, da se mora vir njihov brez dvombe iskati na nemški strani. Kdor pozna nemškega „bursch-a“ in njegovo arogantno postopanje, lahko si misli, da ti vseučiliščniki, kojim je pivarnica učilnica, in več za pivo, uzor vseh uzorov, niso brez krivde, če se sedaj zliža na nje srd čeških težakov.

Ali pri vsem tem je pa tudi gola resnica, da se stvar pretirava, da se slikajo podobe in prizori, kakor se v resnici nikdar zgodili niso. Vsaj imamo na tem polji obilo lastne skušnje. Ko je v Medvodah pijan kmet nekoliko bolj močno zaukal, ter v svojej pijanosti spregovoril nekaj robotih kletvic, tedaj razpršili so se ljubljanski „Nemci“, kakor plahe ovce pred bliskom, in v svojem strahu so res menili, da so „politično“ napadeni. Vsakdo je prtipal svoje kosti, in štelili so praske, katere so si pri pobegu mej plotovi nabrali, ter dejali: ranjeni smo! Mej svet pa so se pošiljali telegrami in grozna poročila, da se Nemci v Slovencih preganjajo, in da ga v naši barbaričnej deželi nij prostorčeka, kamor bi se v miru in brez strahu lahko položila nemška glava. Uradni naš list je objavljajal srdite fili-

pike, ter pod cesarskim svojim orlom dražil duhove v naši kronovini! Na Dunaji pa so tudi pisali, da ravno grof Taaffejeva vlada prinaša na Kranjskem krvave sadove in Nemcem glave tepene! In vendar tist pijanček v Medvodah nij čul morda nikdar imena grof Taaffejevega in politični tega gospoda grofa, kakor vsaka javna stvar, bila mu je čisto neznan! Ali naši Nemci so videli političen napad, in štelili so se za prve nemške mučenike, katere je požrla Taaffejeva zistema!

Ravno tako bode tudi v Pragi! Navaden pretep, kakor se mej kulerjeri in filistri izvrši dostikrat tudi v Jeni ali Heidelbergu, pretvoril se je v politično demonstracijo in eksces, kojega je brez dvombe prouzročila aroganca nemških študentov, prestrojil se je v krvavo revolucijo, ki pretresa zidovja stare Prage. Za vse pa je odgovorna vlada in grofu Taaffeju se daje krivda, da je s svojo vladno zistemo prouzročil razburjenje duhov mej praškimi nemškimi dijaki!

Po celem cesarstvu vzdignila se je nemško-liberalna žurnalistika, in v vsakem najmanjšem njenem lističi se nahaja rubrika, katera je posvečena praškim pretepom. Ustavaška nesramnost na političnem polji je velika in znana. Najlepši cvet pa je historična ta nesramnost pognala zdaj, ko se v praške ekscese vtikajo tudi listi iz nemškega cesarstva, ter o tej stvari pišejo, kakor da imata pri nas v Avstriji zapovedovati nemški car Viljem, ali pa knez Bismark.

Zdaj, ko uže nemški dunajski židovski listi prilivajo dan na dan olje v umetno prouzročeno ljudsko razburjenje, zdaj nam silijo

še Prusi v deželo, ter se obnašajo, kakor da so mej nami uže gospodarji in zapovedniki.

In nemški naši listi, kojih uredniki se z obema očesoma ozirajo proti Berlinu, pozdravljajo z radostjo in vrišem svoje kolege iz nemškega carstva, in hvalo jim pojo, ka so tako milostni, da vtikajo žurnalistične svoje ljosove v — notranje naše zadeve, ki zunaj Avstrije nikogar nič ne brigajo!

Malo patrijotizma imajo avstrijski naši Nemci! Uže najmanjše domoljubje ukazuje, da stvari, kojih se mora olikani človek sramovati, skrite ostanejo mej štirimi domačimi stenami! A naši Nemci razbobnajo takoj vse po širokem svetu, samo da pripravijo Avstrijo, ki je vendar njihova domovina, v slabo ime, in da s tem mečejo tudi blato na zdanjo vlado, ki jim po godu nij!

Mi še jednokrat ostro obsojamo praške pretepe, ali izrekamo pa tudi, da bi morali obupati nad prihodnostjo stare te carevine, če bi okoliščina, da je bilo tepenih petindvajset nemških študentov, uplivala tako na javne naše razmere, kakor terjajo nemški naši listi. Ti listi ne pričakujejo ničesar družega, nego da mora grof Taaffe in zistema njegova pasti na ljubo praškim nemškim dijakom, ki so brez dvombe — mogočen faktor v naši državi! To pričakovanje je silno najivno. Če bi tako mali uzroki morali vedno in povsod imeti tako mogočne nasledke, potem bi morali dobiti vsak dan novega ministra in novo vladno zistemo! Zategadelj se nij bati, da bi v resnej naši državi izvršila se kaka politična komedija, katerej bi bili duševni očetje nemški kulerjerji v staroslovanseki Pragi.

Listek.

Romarska pisma.

V Rimu, 27. junija.

— n. Evo nas — v Rimu, pa na dolgu sem Vam še s poročilom o poslednjem kosu našega potovanja.

Dné 25. junija smo se podali iz Bologne proti Loreti. Na desnej so hribi, ki se zmirom bolj oddaljujejo. Kraj je povsod krasen. Ko smo prišli do morja, se je naredila noč. Šli smo za morsko obaljo do Ankone. Če je jasno, gotovo se morajo videti hribje kršne Dalmacije. O morje adrijansko, bilo si nekdanj slovensko, a zdaj niji več, postalo si mejuj mej italijanskim in slovanskim življenjem, postalo si internacionalno. V prihodnosti pa, pravijo, moraš zameniti svojo internacionalnost v izključljivo narodnost italijansko. Mislim sem si: o Italijan, ki te je narava obdarila z najkrasnejšo zemljo, čemu steguješ svoje roke po skalnatem gorovji tvojega soseda?

O polnoči smo dospeli v Loreto, po katerem mestu se litanije imenujejo lavretanske. Tu je ona hišica, v katerej je prebivala sveta družina. Vsako leto jo obiše več sto tisoč romarjev. Popoldne nam je p. Fudzinski, navdušen Poljak, razkazoval hišico, cerkev in tik stoječo palačo. Kolika umetnost, koliko bogatstvo. Podobe v oltarjih se ti vidijo, kakor bi bile mojsterski naslikane na platno, a so vse „mozajik“. Zlatnine in dražih kamenov je gotovo za več milijonov vrednosti, pa bi je bilo še veliko več, ko bi ne bil sem priromal óu, ki je nazadnje romal na otok sv. Helene.

Mesto in cerkev sta na hribu, od koder je lep razgled daleč po okolici. Od cerkve se nobeden tujec lahko ne loči, pač se mu prvi mah pristudi mesto. Na kolodvoru, ko pride vlak, napravijo hotelierji pravi heidenlärm. Vsi ob jedem obsujejo tujca ter kolikor moči glasno onavljajo vsaj stokrat če ne več imena svojih hotelov. Postrežba je slaba, kar more biti in pri tem draga, da no več ali še poznaš številke ali ne; kajti na kolodvoru ti kdo iz-

roči tiskan cenik tega ali onega hotela, in zdi se ti, da nij baš toliko predrago; ko pa „hotel“ zapuščáš, te gostilničar prepriča, to so se ti številke za polovico premajhne videle. Po dva berača te vedno spremljata ponavljajoč: Jo povero ho fame! Iz vsake prodajalnice te kličejo po laški, francoski in nemški; brivci ti dokazujejo, da si kosmat, drugi ti hočejo črevlje snažiti, strgani otroci se ti vsiljujejo za čičerone, drugi prežé na tvoje žepe itd.

Ob petih smo ostavili Loreto ter se vrnili z vlakom v Ancono, katero mesto smo si zvečer ogledovali in katero mesto si je nas ogledovalo; kajti vsak je zijal tako v nas, kakor bi bili Japoncem ušli! Kaj tacega v družih mestih nismo opazili. Povšeči mi je bila zlasti tvrđjava, katero krog in krog obdaja morje.

Ob jednajstih zvečer smo se odpeljali v Asisi ter tja prišli ob štirih zjutraj. Komu nij znano ime sv. Franciška Asiškega in njega vrstnice sv. Klare. Obiskali smo njima posvečeni lepi cerkvi, v katerih počivati njiu telesi, pa tudi porcijunkulsko cerkev Maria de An-

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. julija.

Politika notranja miruje. Žurnali polnijo svoja predala še vedno s praškimi izgredi. Vedno ne nehajo še ustavovorni listi zabavljati ministerstvu Taaffejevemu in mu prorokovati pad. Da, aroganca teh listov gre celo tako daleč, da si upajo obžalovati, „da je grof Taaffe minister ne pa „burš“ na vseučilišči“, kamor bolj pripada.

Gospodje Plenerji, Süssi e tutti quanti uže komaj čakajo, da bi se izpraznili minister-ski stoli in bi oni seli nanje.

Mir se je zopet v Prago vrnil. Do zdaj je bilo zaprtih 22 oseb, a uzroki tega zaprtja so bili jako malenkostni: Ta je bil zaprt, ker je na ulici kričal: „At' žijou Češi“, oni zopet, ker je vskliknil: „Hej Slovane.“

Vnanje države.

V Rusiji nadaljuje komisija za uravnavanje kmetijskih zadev svoje delo. Pri vojaštvu se hoče nekoliko prištediti in sicer z okrajšanjem službenega časa.

Iz Bolgarije oznanja se svetu oficijelno, da je knez prodril s svojimi kandidati. V desetih okrajih zmagala je bila opozicija, a to nij bilo knezu pa godu, razpisal je nove volitve, da gotovo dobi svoje privržence. K takemu počenjanju omenja „Standard“: Zakaj knez nij imenoval kandidatov; mesto da so jih volili?

Če se tako ravna s svobodo in teptajo vse prirojene pravice, potem nij čudo, da se poročs, da bodo valovi vstaje kmalu prepluli deželo. Glavni odbor bolgarske opozicije se je baje uže definitivno sestavil v Slivnu; dva odbora pa v Jasiji in Niši, da dajejo tam in v inozemstvu živčim Bolgarom denar, da organizirajo splošno bolgarsko vstajo. Ti jadni rod bolgarski.

V vzhodnej Rumeliji izrekli so na meetingih Bolgari te avtonomne provincije nedobrovanje o tem, da hoče knez Aleksander spremeniti ustavo. To vse pa vendar kneza ne bode motilo, da izpelje svoje načrte.

Na Algierskem in v Tuneziji širi se vedno bolj upor zoper Francoze. Turški gouvener Nazif-paša ščuje proti Francozom. Pričakuje se, da bode nastala občna vstaja! Če se to zgodi imeli bodo Francozi mnogo opraviti, predno zopet pripravijo mir v deželi.

V Nemščiji vré; vsako obležno stanje nič ne pomaga. Socijalni demokrati napredujejo, v Lipskem jih izganjajo, v Mannheimu pa jih volijo v občiansko zastopstvo. Pri volitvah v državni zbor pa upajo, da jim bo še boljše šlo.

Iz Amerike dohajajo krvave vesti. Predsednik Zjedinjenih držav Garfield je bil napaden; nekov individij ustrelil je nanj in ga teško ranil. To pa vendar nij nikakor političnega pomena; hotel se je gotovo ta na-

gelis. Telo sv. Klare, ki je še zdaj s kostmi in mesom vred dobro ohranjeno, nam je razkazovala prijazna nuna, ki se je zelo zanimala za „pellegrinagio slavo“. Ker sem omenil prej o Loreti, to velja v manjšej meri tudi o Asisi. Ljudje nadlegujejo tujca, krčmar pa soli. Kako je tu „po cení“, smo zvedeli: pet nas je imelo navadno kosilo brez pečenke in dva litra vina, račun je bil pa — dvajset frankov!

Danes ob jednej uri popoldne smo spet sedli na železnični voz in to je bila zadnja vožnja do našega cilja — do Rima. V ravnini se več ne vidi trta, zemlja je kamenita, v nekaterih krajih pravi prod. Kmalu smo prišli mej visoke in strme hribe, ki se potem proti Rimu polagoma odmikujejo, in ob osmih zvečer smo pozdravili večno mesto, središče katoliške cerkve.

Stopi ti pred oči zgodovina malo da ne vesoljnega sveta, vzbujajo se občutki jeden močnejši od drugega. Popisati vseh vtisov nij

padnik le osobno maščevati, — ker si stranke ne stojijo s tolikimi strastmi nasproti, da bi se moglo od katere pričakovati, da bi jo strast gnala do umora predsednika.

Dopisi.

Iz Prage 30. junija. [Izv. dop.] (Volitev v trgovinsko zbornico. Češki desetaki. Burši!) Pri volitvah v trgovinsko zbornico si Čehi torej še nijso priborili zmage, vender smejo biti z vspehom popolnoma zadovoljni. Leta 1875. so imeli Čehi v trgovinskem odseku 170 glasov, Nemci 849 torej 5krat več! Leta 1878. kaže številke: 850 nemških glasov in 230 čeških a letos: 635 nemških ter 430 čeških. Torej še tri leta in zmaga je gotova. Pomisli naj se, da tu odločujejo židovi.

Z jednim kandidatom so Čehi uže prodrli pri velikih obrtnikih. Tu govore številke: Leta 1875: Čehi 70, Nemci 152; leta 1878: Čehi 107, Nemci 159; in letos je dobil češki kandidat 141 glasov in bil izvoljen.

Pri malih obrtnikih in rokodelcih je češka večina več tisoč glasov; pri rudarstvu ima nemški kandidat 3 glasove več. Taka je poslednja zmaga nemške stranke v trgovinsko-obrtnej zbornici.

Češki desetaki še vedno narejajo velik hrup. To je črv, ki gloda avstro-ogrsko banko in slabo vest avstrijskih Nemcev. Če nam vlada ne da, kar bi se spodobilo, popravimo si sami! pravijo Čehi in nihče ne da iz rok desetaka, da nij napisal nanj: „Plati deset zlatých“. Velike tovarne, banke in denarni zavodi so si dali napraviti stampiglije, ker bi bilo pisanje prezamudno in nij ga uže dobiti bankovca, ki ne bi imel tega napisa. Naj se uže sodi o tem karkoli, resnica je, da te tri besede napisane s črnimolom, vzbujajo večo pozornost, kakor če bi bile na zlatu tiskane.

O pretepih in „pobojih“ mej češkimi in nemškimi dijaštvom in o nevarnosti, v katerej so Nemci v Pragi, prinašajo židovski listi tukajšnji in dunajski strašna poročila. Koliko je na njih resnice, si Slovenci lahko mislijo, če se spominajo, kaj so pisali ti listi o Medvodskej aféri. Resnica je, da je na stotine odličnih meščanov in hišnih posestnikov podalo pritožbe policajnemu vodstvu in da je vsled tega pod kijučem uže mnogo „buršev“, ki so si kratili čas s tem, da so razbijali okna in trgali firme zna vrat; resnica je tudi, da se tukajšnjim nemškim listom redno pošiljajo uradni popravki o teh stvareh itd., ali popolna

mogoče, označijo se pa gotovo dosta z besedami:

Stopil sem v prvič v Rim!

28. junija.

Ko smo sinoči došli, je uže mrak pokrival mesto in to me je spomnilo, da je Roma la santa izgubila svoj prejšnji blišč in svit, ko se je Urbs kat. exochen degradirala v navadno kraljevo prestolnico. To so spoznali tudi Rimljanje, ker zadnjič voljeni mestni zbor ima večino pravih katolikov; iz tega je razvideti, da ima faktični kralj pač orožje ne pa srca podložnikov na svojej strani. Nij še dolgo kar je papež dovolil, da se smejo katoliki volitev za mestna starešinstva udeleževati in uže imajo Rim, Milan in druga mesta zборе, v katerih sede možje katoliškega mišljenja.

Oglasili smo se v jugoslovanskem ustava sv. Jeronima in mons. Črnčič nam je povedal, da prebiva večina romarjev v „Hôtel de Rome“, ter je tudi nas tja spremil.

laž je, kar se piše o čeških dijakih. Tako mirnih in v teh zadevah tako taktičnih dijakov je treba iskati. Provokatorično obnašanje „buršev“ popolnem prezirajo. Če pa kje kak delavec pretepe „burša“, ki se temu le prearogantno vede, ali če ga kak domovnik zlasa, ker mu je po noči razbil, okna kaj ima češko dijaštvo pri tem?!

—è

Iz Ptujja 1. julija. [Izv. dop.] (Nemški Schulverein) začel je uže v našem okraji svoje delovanje. Pripoznal ravnateju mestne šole in še dvema drugima učiteljema v tem okraji nagrado za vspešno podučevanje v nemškem jeziku; prvi je dobil 80 gld., a učiteljev vsak po 50 gld. Nemštvo je gotovo zdaj rešeno in gorje zdaj vsakemu narodnemu učitelju, ki bi se še predrznil morebiti, javno pokazivati svoje narodno mišljenje.

Iz Celja 1. julija. [Izv. dop.] (Novi c. kr. poštni uradniki.) Z denašnjim dnevom smo dobili v Celji mestu dozdanje privatne pošte c. kr. pošto. A to je jedno, naj bode pošta privatna ali cesarsko-kraljeva, da so le uradniki njeni dobri, mirni in pravični. In ravno to zadnje se je spremenilo! Dozdanji, strankam postrežljivi in Slovencem prijazni uradniki so se odstranili, na njih mesto pa so postavili nam Slovencem sovražne. Naj le navedem jeden dogodek. Danes nesel je posel pismo na pošto, katero je bilo namenjeno v Teharje. Pošiljatelj pa je imel nesrečno misel, da je napisal naslov slovenski. Kaj se zgodi? Poštni uradnik nij hotel sprejeti pisma; a da bi ne trebalo dvakrat hoditi, prosil je sel, naj se mu dovoli, da na pošti zapiše še nemški naslov. Ne, tudi to se mu nij dovolilo, moral je iti domov in doma zapisati še nemški kraj, kamor je bilo pismo namenjeno, da je potem uradnik vedel ga ekspedirati. Res blaženi Slovenci, krvavi in denarni davek dajemo in to v obilej meri, mi moramo plačevati uradnike s trdo zasluženimi krajcarji in to menda vse radi tega, da nas potem ti priseljeni tujci v domačej hiši zasramujejo. Tako vedenje smatramo za hujskanje in ščuvanje proti Slovencem, kar se pa gotovo ne strinja z geslom sedanje Taaffejeve vlade, ki je obljubila biti vsem pravična. Potrpežljivost pa trpi le nekaj časa!

Z Gorenjskega 29. junija. [Izv. dop.] Pretekli teden obiskal sem v družbi s hrvatskim gostom naš Bled. Veselja mi je vtripalo srce, ko sem ogledaval to krasno okolico in sredi nje blejsko jezero, za njim pa sivega

Zjutraj sem si ogledal lično cerkev sv. Jeronima in obližje, kjer bivamo. Preskrbel sem si precej tudi neogibno potrebnega voditelja, toda ne dražega pa sitnega čičerona ampak navadno knjižico „Guide manuel de Rome“.

Popoldne ko smo kosili, naenkrat stopi v jedilnico biskup Strossmayr, ki isto tako prebiva v tem hotelu. Zaorilo je mnogokratno živio! navdušenemu jugoslovanskemu Mecenu. Marsikdo izmed nas je v prvič videl tega slovečega moža, starega po letih, krepkega po postavi in mladega duhom. Veselje mu je sijalo z obraza videvšemu toliko romarjev iz vseh slovanskih krajev.

Ker je danes dan pred sv. Petrom sem se precej po kosilu napolil v slovečo, po velikosti in posebno po krasoti na vsem svetu nepreseženo baziliko sv. Petra, katere zgradbo in olepšavo so vodili Bramante, Sangallo, fra Giocondo, Raphael, M. Angelo in drugi.

Pred cerkvijo je velik eliptičen trg kakor

Triglava. Res krasna si ti zemlja slovenska, vskliknil sem veselo, a rod, ki prebiva tu, nij srečen, vedno se mu še kratijo pravice, vedno se mu še nečče dati enakopravnost z drugimi sosedi. Toda kdo je pač kriv, vsaj nekoliko kriv tega? Jaz odgovarjam: Mi sami, ker dosta ne spoštujemo samih sebe. Da povem, kaj sem doživel v Bledu. S hrvatskim tovarišem obiskala sva pri jezeru gostilno. Naročiti sva si hotela, umeje se v domačem jezici, vrček piva. A kako naji je debelo gledala natakariča, ona nij umela niti besedice slovenski. To je čudno, a je faktum, žalosten faktum! Kaj pač porekó tujci, n. pr. Hrvatje, katerih prihaja zadnja leta precej obilo v Bled, če dožive kaj jednacega. Čudom se morajo čuditi in misliti, da smo Slovenci uže res se potopili v valovih tujstva. Tacih in jednacij dogodjajev je več. Če vprašaš v gostilni, ali imajo „Slovenski Narod“ ali kak drug slovenski časopis, prinesli ti bodo „N. Fr. Pr.“, „Weltblatt“, „Deutsche Ztg.“, slovenskega lista nemajo, ker „ta nihče ne bere,“ pravijo. In ta zadnji izgovor nij prazen. Če pride slovenska inteligencija iz mesta na Gorenjsko, govorila bode nemški, brala bode tuje časnike, po slovenskih niti ne vpraša ne — in to delajo možje, ki se prištevajo odličnim narodnjakom. To je velika naša napaka, da premalo spoštujemo svoj jezik, da se premalo brigamo za domače časnike. Dokler se bomo sami posluževali po nepotrebnem tujega jezika, tako dolgo ne bode imelo naše javno življenje slovenskega značaja, in kako se hoče kmet navduševati, če vidi, da se vodje njegovi ne poslužujejo njegovega jezika. Bodimo torej možje, kažimo svojo narodnost v dejanji in besedi, spoštujmo sami sebe in spoštovali nas bodo tudi tujci. Terjajmo enakopravnosti od vlade, pomagajmo pa v prvej vrsti tudi sami, da se uresniči.

Z Notranjskega 26. junija. [Izvirni dopis.] (Pri čem smo z narodnim praznikom v Dolenjem Logatci.) Naj vam danes ždanji stan te stvani podučin od dobre strani, povprek pojasnim. Več nego šestdesetim uplivnim in delavnim domoljubom poslala se je znana okrožnica s prošnjo, naj prevzemó poverjeništvó ter se dejanski potrudé za dostojno izpeljavo veselíšnega črteža. In od teh se jih je samo šest odtegnilo direktnemu delovanju izgovarjajoč se deloma s preobloženimi navadnimi posli in deloma z bolehnostjo ali

amphitheater, ograjen z dvema kolonadama velikanskih stebrov. Stopivši v cerkev sem vskliknil: to svetišče je vredno Kristovega namestnika!

Mudil sem se v cerkvi z Guide manuel v roci kake tri, štiri ure, zategadelj bi utegnil kdo pričakovati, da jo bodem nekoliko opisal. A nemam časa in tudi, ko bi čas imel, manjkalo bi mi zmožnosti.

Grob sv. Petra je danes ozaljšan in razsvetljen tako, da lepši biti ne more. Ob strani cerkve je bronasta štatuva sv. Petra v papeškem ornatu; tu se je vse guetlo ljudij, ki so svetniku nogo poljubovali.

Zvečer smo pričakovali Čehé in Poljake, pa ker jih je tako veliko, so se zakasnili.

Ker bode svečanost velikanska zato je bilo skleneno, da naj se uže jutri začne skupno obiskovanje cerkva in zbirk; program se je uže natisnil, ker pa severnih Slovanov še nij, zategadelj se jutri še ne bode začelo.

Koliko bode vseh slovanskih romarjev, no morem povedati, ker jih večina še nij došla.

jednaci družinskimi nezgodami; torej stavba je podprta z občnim zaupanjem pa poštenimi stebri!

Dan, privatno v okrožnici določen, moral se je prekrizati, kajti razvidelo se je, da je pridobitev privoljenja za javne igre jako počasna in zamotana, da hodi od urada v urad, od zdolaj na zgoraj in spet nazaj. In riskirati se nij hotelo niti smelo, da financa ne zagromi svoj „stoj“ in ne izreče svojega svinčeno-teškega „veto“. Zatorej kedar se ima v rokah dovoljenje, določi se in objavi koj tudi definitivno dan! In v tem smislu se je obelodanila okrožnica kot dopis v „Slovenskem Narodu“. A izvrševalni odbor nij mej tem držal križem-rôk; prerešetal je drobno celoto, razdelil si po udih posel: ti uredi to, ti stori ono. Preskrbel si je jako lep primeren prostor in izumil impozantne, srečne dekoracije. In pri tem sta radovoljno in požrtvovalno obljubila svojo nesebično pomoč vélika trgovca gg. C. in T. Narod jima bode hvaležen! Morda smem po dobrem viru izdati namenjene dobrotke: elegantno vezana Jurčičevega dela, dragocen prt, kmetijsko orodje, junica posebne nega kolena in nekaj — česar ne povem. Partiture za petje ukazale so se litografirati, naročile tablice itd. Man steht gerüstet. — Ko pride dovoljenje, razpošlje se vse na migljaj ter naznani dan z velikimi plakati v zadnjo slovensko vas. In pri tem delu nam bodo gotovo priskočili naši narodni županje, da pomorejo „raznesti glas v deveto vas“. No, da to storé, sem več kot prepričan; kajti, kje sedé večinoma taki možjé za nas, takšne slovanske korenine na županjstvih stoléh, nego tu v Notranjskej? O, da bi tožna Koroška n. pr. imela le našo senco! Poverjeniki pa imajo lepo in hvaležno dolžnost dotlej, da šire vest o stvari, da bude interes zanjo, s kratka, da primerno agitirajo. Morda bi kazalo tistim, ki živé, reci, tri ure od centruma, da iščejo tak-le način, da je udeležba večja, skupnejša in bolj dostojna: „Ti, brate, imaš lepa, čila konjiča, daj, naprezi ovi dan prázno v svojej vasi, naj se prisede na tvoj voz tvoj sosed in sosedu daljni sosed; daj, da se posedemo kot prijatelji, kot Slovenci, kot bratje, ki imamo jedae težnje in jedne in taiste dolžnosti, kot udje človeštva in naroda; popelji nas na narodno slovesnost...“ Najbrže bode gospodar sam ali kdo bolj zaveden privezal pisano bandero ali zeleno mladiko na ročice. In če se to zgodi, kako bi naše domače slovensko deklet ne pripelo vrh bandera ali mladike skrbno nabranega šopka? In potem veselo na pír.

Omenjal sem uže one dni, da z osebnega ali lokalnega stališča ima celo podjetje tudi proge in maroge, a disciplina, organizacija in dejajnsko domoljubje, to je in mora biti parola! Pri razpečavanji tablic se bode rekalo: „jaz ne morem blizu, kaj čem itd. — „A strije od nas nas pojde toliko in toliko, napišem tvoje imé na hrbet tablici in jaz ali drug jo ponese soboj in igra zá-te; ali daj par soldičev za lepi narodni namen na to posebno polo. Sploh pa védi, da je to le širna kolekta, da je izraz dejajnskega patriotizma!“ Pa kaj bom to drobil in koledoval, ker poznam od dobre, dobre strani, kakšni možje imajo v rokah poverjeništvá. In pri tacih mora biti polvoljen uspeh!

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Na Dunaji 3. julija. Ustavovernih glasil vznemirjujoče vesti o nasledkih pražkih dogodjajev so popolnem neutemeljene.

V odločilnih krogih dijaškim in delavskim neredom pražkim nihče ne prisoja posebne važnosti. Vsa nasprotna poročila so izmišljena. O „krizi“ nij duha ni sluha.

Domače stvari.

— (Ustni zrelostni izpiti) pričeli so se danes na tukajšnjem c. kr. gimnaziji.

— (G. deželni šolski nadzornik Pirker.) Tukajšnji „Sl.“ in dunajska „Trib.“ sta poročala o nekem dogodjaji na kočevskej ljudskej šoli, o katerem smo tudi mi dobili dopis, pa smo pomišljali se natisniti ga v našem listu, ker se nam je celó nemogoče zdelo, da bi se tako spozabiti mogel izobražen človek. Od dné do dné smo pričakovali, da bode g. Pirker pozval omenjena lista, naj prekličeta, kar sta objavila, pa — čakali smo zaman, torej morajo poročila biti resnična. Stvar pa je ta. G. nadzornik Pirker je 17. dan maja inspicial kočevsko ljudsko šolo. Pa hodeč od sobe do sobe nij baš pazil, koliko otroci znajo in kako učiteljstvo izpolnjuje svoje dolžnosti, ampak študiral je le fizijognomije malih Kočevarčkov in Kočevaričic ter jih gledal prav pod nos. Naposled v drugem oddelku I. razreda deklíške šole v pričo šolaric in učiteljice gospice K. vsklikne: „So tölpel hafte gesichter habe ich noch nirgends angetroffen! Die Gottscheer sind ein ganz abgelebter volkstamm.“ Te besede je g. Pirker še jedenkrat ponovil v pisarni c. kr. okrajnega glavarstva in pristavil: „Zur veredelung der rasse wäre es angezeigt, ein bataillon soldaten nach Gottschee zu verlegen!“ — Mi se globoko klanjamo pred antropologičnim znanjem gosp. nadzornika, a dozdeva se nam, da je veleučeni gospod izgrešil svoj poklic. Kočevarice in Kočevarji pa, ki so brž zvedeli g. nadzornikovo sodbo, so bili drugih misli in so neki hteli zahvaliti se g. Pirkerju za laskavo njegovo kritiko z — mačjo serenado; g. gimnazijski ravnatelj Knapp, Pirkerjev iskreni prijatelj, je baje z velikim trudom preprečil to namero! Po pravici vpraša naš dopisnik: „Ali spada tudi požlahtnovanje človeških plemén v nadzorniško področje? Ali je spodobno tako govorjenje v šoli, v pričo otrok? In kako se s tem najnovjšim g. Pirkerjevim izrekom v kočevskej šoli in pisarni strinja njegova skrb, da se nobeden kočevski otrok ne posloveni in izgubi za Germanstvo? Ali bi ne bilo po g. Pirkerjevej sodbi o Kočevarjih veliko bolj svetovati, da se kočevski rod cepi s čvrstim slovenskim plemenom in tako na kočevskih tléh izraste novo, zdravo in krepko ljudstvo, na čegar otroke se bode z veselim ponosom oziralo oko vsacega šolskega nadzornika?“

— (Vlomil) je neznan tat zadnjo soboto zvečer v Krakovem v prostore gostilnice „pri raku“. Utrl je pri nizkem pritličnem oknu šipe, potem okno odprl in zlezal v gostilnično sobo. Tu je zlomil ključanice shrambe in iz nje pokradel perila, oblačil, obuval, in tudi — sedem fotografij natakaričnih! Poskušal je še odpreti stranski predal shrambe, a nij se mu posrečilo. Tam je bil denar, več stotin vredne Waldšteino ve srečke i. dr. Natakarične fotografije je tat razmetal na sv. Jakoba mostu.

— (Samomor.) V nedeljo zjutraj, ko se je peljal poštni vlak iz Ljubljane v Trst, pričakoval ga je na železniškem tiru stoječ 24 letni Fran Knez, kajžarja sin z Viča, zdaj delavec pri železnici. Hlapon ga je vrgel na tla, strl mu šest reber, čeljusti mu zmlél in ga ranil na stegnu. Nesrečnež je bil takoj

mrtev. Poslovil se je samomorilec še prej pri domačih prav ginljivo, potem pa odšel v smrt.

— (Občinske volitve.) V Mengši je občinski zastop 29. t. m. izvolil za župana posestnika Janeza Levca, za svetovalca pa posestnika in trgovca g. Marcela Jenčiča in posestnika g. Josipa Funteka.

— (Imenovan) je g. dr. Ant. Gregorič na osrednjem semenišču v Gorici profesorjem dogmatike in fundamentalnega bogoslovja. — G. Simon Gregorič pride iz Kobarida kot drugi duhovni pomočnik v Tolmin.

— (Umrli) je dne 30. junija v goriškej bolnici g. Fran Vodopivec, profesor na tamšnjem gimnaziju jedva 31 let star. Pokojni je bil učitelj slovenščine, odbornik čitalničin, vrl narodnjak. Slabo materijalno stanje nakopalo mu je bolezen in smrt. Bodi mu zemljica lahka!

— (V spomin na potovanje Slovanov v Rim) kovala se je v Pragi svetinja, na katere sprednji strani je podoba papeža Leona XIII. z napisom: „Dia wsi jedyno sut“ (da vsi jedno so); na zadnji strani pa sta podobi sv. Cirila in Metoda z napisom: „Molite sia o nas“ (molite za nas).

— (Gorelo) je, kakor nam pišejo, 23. dan m. m. ob polu 9. uri zjutraj v vasi Hrastje, pod katero spada železnična postaja Št. Peter. Bila je hipoma vshodnja stran Miha Frankovega poslopja v ognji, a vrli vaščanje so brž zadušili požrešni element, sicer bi bila kmalu cela vas njegova žrtev, kajti biše se slamo krite so komaj po 1—2 sežnja narazen, tako da so videti kakor vse jedno poslopje. Kako se je vnelo, do zdaj še nij znano; čudno je to, da je jelo na pódí ravno sredi strehe goreti. Zahvaliti se je gospodu načelniku železnične postaje, ki je na prošnjo župana Luke Šabca takoj dve brizgalnici z delavci poslal na pogorišče, pa hvala Bogu, da jih rabiti nij bilo treba.

— (Kozolec.) v kateri je treščilo v nedeljo teden pri Mengši, je bil g. M. Pajerjev in poln detelje in mrve. Kozolec je bil zavarovan, krma ne. Domžalska požarna bramba je prišla gasit.

— (Banka „Slavija“.) Iz poslanega nam letnega poročila banke „Slavije“, posnemamo, da jej je v preteklem letu na novo pristopilo 45.758 členov tako, da jih zdaj šteje 203.320. Njeni rezervni fondí znašajo 4.834.842 gld.; blagajnično premoženje pa 4.426.620 gld. V vseh dvanajstih letih svojega obstanka plačala je banka za škode 5.460.893 gld. ter razdelila 253 brizgalnic. Kakor za vse zavarovalne zavode, bilo je tudi zanjo preteklo leto škodonosno, tako da čisti dobiček v požarnem oddelku znaša le 1108 gld. 60 kr., dočim je v oddelku zavarovanja za življenje mo goče bilo členom izplačati 10% dividende.

— (Vojaška taksa za kaznjence) Ministerstvo za deželno obrambo je na vprašanje, ali morajo plačevati tudi kaznjenci vojaško takso, odgovorila, da so kaznjenci, katerih dohodki obstoje le v tem, kar jih ostaje čez zaslužek, prosti takse za čas njihovega zavora in se more od njih tirjati taksa še le po izstopu iz zavora.

— (Nova knjižica) je ravno kar izšla v „Narodnej tiskarni“. Naslov jej je: „Zbirka štirih na slovenski jezik preloženih povestij“. Vsebina: Osveta — Naib in Gusmala — Moj prijatelj Werestyeski — Mati Alfonza. Iztis se prodaja v „Narodnej tiskarni“ po 15 kr., s pošto po 17 kr.

Razne vesti.

* (Redarstvo in tatje v Carigradu) Policija v Carigradu uže 6 mesecev ne dobiva nič plače, katera jim je na dolgu še za nekaj mesecev 1879. in 1880 leta. Posledica tega je, da policaji in tatje pod roko skupno delajo. Nočni čuvaji vsako noč vlove nekaj tatov, ki prav brezskrbno z dolgimi lestvicami okolo hodijo. A drugzega dne uže svobodno po mestu hodijo in se norčujejo iz čuvajev, če jih srečajo. Malo je še takih ljudi v Carigradu, ki pomoči iščejo pri redarstvu; če pa kdo vendar pride in se pritoži, da mu je bilo to in ono ukradeno, potem gre policaj z njim na dom in poišče, je-li tat kaj pozabil. Sem in tja se zgodi, da najde kakšno kapo, kladivo ali svečnik, kar policaj sé soboj vzame in gre naravnost k tatu, katerega je iz najdenega izpoznal, da zahteva od njega svoj delež.

* (Draga podoba.) Slikar Munkacsy zahteva za podobo „Krist pred Pilatom“ nič manj kot 800.000 (osemsto tisoč) frankov. Lepa svota!

Dunajska borza 4. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77 gld.	30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	15	„
Zlata renta	93	80	„
1860 drž. posojilo	132	50	„
Akcije národne banke	837	—	„
Kreditne akcije	354	—	„
London	116	95	„
Napol.	9	26 1/2	„
C. kr. cekini	5	50	„
Državne ma ke	57	—	„

Novo! Novo!

(Po sanitatnozdravniškem odobrenji in kemičnej preiskavi priznan kot popolnem zdrav izdelek.)

Kerubska čajeva kava

(izumitelj Ant. Wolencz v Iglavi), pridobljena iz zlahnih čajev kavi blizu sorodnih sadnih tvarin, daje izvrstno redilno pijačo ter se more z zrnatavo kavo z izvrstnim vspehom rabiti, ker to močno oboljša kerubska kava. — Najbolj se priporoča za homeopatične namene, otrokom in osobam, katerim zrnata kava kri vznemirja itd. — Pošilja se s povzjetjem v kartonih po 1/4 in 1/2 kilograma, a kilogram 56 kr. — Prodajalci jo dobé primerno ceneje. — V **zalogi** in **pravo** ima

POHL & SUPAN,

trgovina sé specerijskim blagom v Ljubljani. (343—3)

Novo! Novo!

Postano.

Podpisani uljudno naznanja, da se je 21. junija preselil v svojo lastno hišo v **Cerk. vasi št. 4** (kjer je pošta) in prosi svoje gg. znance prijatelje in p. n. potnike, da bi ga tudi v novem domovanju pogosto počastili. Skrbel bode za izvrstno pijačo, okusno in ceno jed, hitro postrežbo in dobro prenočišče.

Spoštovanjem

Ivan Rihar,
gostilničar in strgar.

(391—1)

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja mej dolgo boleznijo in ob smrti nepozabljenega soproga, oziroma očeta, tasta in deda našega, gospoda

Emanuela Tomšiča,

posestnika in bivšega župana,

za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu dne 1. t. m., za podarjene krasne vence in pesni nagrobnice izrekamo najtoplejšo zahvalo.

V Trebnji, dne 2. julija 1881.

(390)

Zalujoči.

Dve lepi sobi

s kuhinjo, sredi mesta, dasta se za tri mesece prav ceno v najem. — Več pove administracija „Slovenskega Naroda“.

Kdor hoče

(389—1)

slabe zobe

ohraniti, izpale nadomestiti z umetelnimi, dobi sovet in pomoč pri

Ehrwerthu, zdravniku za zobe, gospodska ulica št. 1.

LEOPOLD BARTOLINI,

cvetličar, Marije Terezije cesta 1, priporoča (384—2)

vsakovrstne cvetlice, lepe šopke in nagrobne vence

po nizkej ceni. — Zvnanja naročila se izvrše natanko.

Proda se

iz preste roke radi starosti posestnikove še delujoča **barvarija** na **Spodnjem Stajarskem**, namreč hiša s gospodarskim poslopjem, novo zidana, nekaj let davkov prosta, v prijetnem kraju. Pogoji ugodni. Natančneje pove opravništvo „Slov. Nar.“. (383—2)

Postavno vloženo varstveno znamenje.

Glavni deli so izlečki iz švajcarskih zdravstvenih zelišč. — Boljši in cenejši kot vse grenke vode.

Prirejene po posebnej zdravniške naredbi.

Priporoča se kot domače in ceno zdravilo zoper zlato žilo, bolezni v trebuhu in če človeku jed ne diši. Pomaga vselej.

Po složnej sodbi več imenitnih švajcarskih, avstrijskih in nemških praktičnih zdravnikov in raznih zdravniških strokovnih časopisov so se od lekarnarja R. Brandta v Schaff-

je bilo treba kri čistiti, telo odpreti, zolč in slez odpraviti ter prebavljenje oživiti in ukrepiti, kot pošteno, gotovo in ceno domače zdravilo ter zaslužiti, da se vsakemu priporoči. Predno si te pile kdo naroči, more zahtevati v zdolaj navedenih lekarnah, ki ima zmirom v zalogi švajcarske pile, izrečno naj se zahtevajo samo lekarnar R. Brandtove švajcarske pile, ki se prodajajo samo v kositarskih škatljicah po 50 pil a 70 kr. in v manjših škatljicah po 15 pil a 25 kr. Vsaka škatljica ima rdečo etiketo s črnim križem, v katerem mora biti poleg stoječi podpis izdelovalca.

(358—2)

V Ljubljani: lekarnar **Mayr**.

Vsaka hiša in rodbina bi jih morala imeti.

Zavživati se dade prijetno in lahko. Počasi razpušča in brez bolečin.

Zoper ulesa, bolezni na koži, trganje po udih in protin pomagajo vsled svoje kri čistilne vsebine.

Rabi jih lahko vsakdo in vsake starosti.

hausenu (Švajca) prirejene **švajcarske pile** sé svojo srečno sestavo in ker nima jo nič telesu škodljivih tvarin izkazale v vseh slučajih, če

R. Brandt